Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2029

Kaupunginhallitus 23.11.2026 § 275

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio.
Sen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa laaditaan siten, että se toteuttaa kuntastrategiaa ja hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Kaupunginhallitus käsitteli talousarvion laatimisen perusteita 1.6.2026 antamalla laadintaohjeet ja suunnitteluraamin. Suunnitteluraami ohjeisti laatimaan ylijäämäisenä vuoden 2027 talousarvion, perustuen edelliseen talousarvioon, ennakoituun toteutumaan ja vuoden 2025 tilinpäätökseen, huomioiden palkkakorotukset sopimusratkaisun myötä ja huomioimaan laatimisessa tasapainottamisohjelman toimenpiteet. Talousarvioraami ei sisältänyt pysyvien vastaavien myyntivoittoa tai korotusta veroprosentteihin vaan verotulot huomioitiin nykyisten prosenttien mukaisesti.

Lautakunnat, hallitus, johtoryhmät ja valtuusto ovat käsitelleet talousarviota kokouksissa ja seminaareissa. Kaupunginhallitus palautti talousarvion kertaalleen valmisteluun ja käsitteli kaupunginjohtajan tarkistetun talousarvioesityksen 13.11.2023 kokouksessaan. Tuo esitys piti sisällään jo tarkennukset ja korjaukset lautakuntien esityksiin ja kiinteistöverotulojen korotuksen valtuuston vahvistamien veroprosenttien mukaisesti.

Talousarvio on laadittu lautakuntatasolla sitovaksi valtuustoon nähden ja vastuualuetasolla sitovaksi hallitukseen nähden. Määrärahat ja tavoitteet esitetään talousarviossa vastuualuetasoisesti. Poikkeuksena sitovuus asetteluun on kaupunginhallituksen alainen konsernipalvelut, joka on sitova valtuustoon nähden ja sen alla olevat osavastuualueet hallitukseen nähden. Konsernipalvelut esitetään talousarviokirjassa kokonaisuutena.

Talousarvio on laadittu sitovaksi ulkoisten määrärahojensa ja tuloarvioidensa osalta. Sisäiset erät on budjetoitu. Sisäisiä eriä ovat yksiköiden välisten palvelujen kustannuslaskenta esimerkiksi vuokrien tai ateria- ja siivouspalvelujen osalta. Sisäisten erien on tarkoitus osoittaa kunkin yksikön todelliset toiminnan kannalta välttämättömät menot, mutta sisäiset erät eivät vaikuta talousarvion tuloksen muodostumiseen.

Talousarvio on laadittu kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisena. Talousarviossa on esitetty palvelualueiden strategian mukaiset toimenpiteet vastuualueittain valtuustoon nähden sitovina.

Vuoden 2026 talousarvioesitys on alijäämäinen 950 240 euroa.
Tuloveroprosentti vuonna 2027 on 9,90. Vuonna
2027 kiinteistöveroprosentit ovat: yleinen kiinteistövero 1,20 %, vakituinen asuinrakennus 0,65 %, muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,25 %,

yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja voimalaitokset 3,10 % sekä maapohja 1,30 %. Verotulojen arvioinnissa on käytetty hyväksi Kuntaliiton veroennustekehikkoa soveltaen. Veroprosentteihin ei tehty muutoksia edellisen vuoteen nähden.

Valtionosuudet perustuvat valtiovarainministeriön tekemiin laskelmiin. Valtionosuuslaskelmissa on huomioitu verotuloihin perustuva tasaus ja veromenetysten korvaus. Valtionosuuksien yhteydessä huomioidaan ja maksetaan tai peritään myös kotikuntakorvauksen netto-osuus. Valtionosuudet ovat talousarviossa -79 460 euroa.

Poistojen ja arvonalentumisten määrä on pysynyt samalla tasolla kirjatuista arvonalentumista johtuen, vaikka talousarvio sisältääkin investointiesityksiä 3,4 miljoonalla eurolla.

Investoinnit tullaan rahoittamaan pääosin lainarahalla. Uutta lainaa ennakoidaan tarvittavan ensi vuonna 1,8 miljoonaa euroa maksimissaan. Pitkäaikaiset lainat kasvavat ja lyhytaikaiset lainat vähenevät samassa suhteessa. Lainakannan ennakoidaan vuoden 2026 lopussa olevan 16,3 miljoonaa euroa.

Talousarvioesitys vuodelle 2026 ja seuraaville kahdelle suunnitelmavuodelle ei ole tasapainossa, ja myös suunnitelmavuosien osalta talousennuste on alijäämäinen. Kaupunki valmisteleekin yhtä aikaa talousarvion kanssa tasapainottamisohjelmaa, mikä tuodaan päätöksentekoon ensi vuonna.

Laadittu talousarvio on realistinen. Valtionosuudet oikaistaan vastaamaan tarkennettuja päätöksiä vuoden 2027 alussa. Talousarviossa valtionosuudet perustuvat valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuuslaskelmaan ja sivistyspalveluiden laskelmaan OKM:n valtionosuuden perusteista.

Talousarvioon on sisällytetty henkilöstösuunnitelma talousarviovuodelle 2027. Henkilöstösuunnitelma on laadittu toimialojen suunnitelmien pohjalta, mitkä esitetään talousarviokirjassa. Mahdolliset poikkeamat on oikaistu edellisiltä vuosilta ja suunnitelmaa henkilöstöstä käytetään vuoden 2027 osalta ohjaavana asiakirjana.

Valmistelu ja lisätiedot:
talousjohtaja Hanna-Maija Oksanen,
hanna-maija.oksanen(at)taidekaupunki.fi, 044 728 8651

Toimivalta

Hallintosääntö §64

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää

1. esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion 2027.

2. valtuuttaa talousjohtajan tekemään tarvittaessa talousarvioon mahdolliset tekniset korjaukset.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkistetaan kokouksessa.

Käsittely kokouksessa

Marika Ala-Herttuala jääväsi itsensä (palvelussuhdejäävi) Sivistyspalveluiden talousarviokäsittelyn osalta ja poistui kokouksesta

19.09–19.14 asian käsittelyn ajaksi. Arto Lampinen toimi puheenjohtajana Sivistyspalveluiden talousarviokäsittelyn ajan.

Kaupunginhallitus kävi läpi talousarvion osioittain. Keskustelujen yhteydessä Sari Riihonen esitti, että henkilöstösuunnitelman ja talousarvion määrärahojen tulee vastata toisiaan. Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti, että sivistys- ja kulttuurilautakunnan talousarvio muutetaan vastaamaan henkilöstösuunnitelmaa ja kulttuuri- ja vapaa-aikapuolen henkilöstökuluihin tehdään 11 500 euron vähennys.

Kokouksessa pidettiin tekninen tauko pykälän käsittelyn jälkeen klo 20.15-20.27.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että

1. Talousarviota tarkennetaan kokouksessa esitetyn mukaisesti 11 500 euron korjauksella.
2. Esittää valtuustolle hyväksyttäväksi talousarvion 2027.
3. Valtuuttaa talousjohtajan tekemään tarvittaessa talousarvioon mahdolliset tekniset korjaukset.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkistetaan kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto 30.11.2026
1166/02.02.00/2026

Esittelijä — Kaupunginhallituksen päätösesitys

Päätösesitys

Kaupunginvaltuusto päättää

1. Hyväksyä talousarvion 2027 ja
2. Valtuuttaa talousjohtajan tekemään tarvittaessa talousarvioon mahdolliset tekniset korjaukset.

Päätös